

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 157

На 6.06.2023 г. се проведе заседание на Обществения съвет към ЦИК.

ПРИСЪСТВАХА:

Цветелина Пенева – председател на Обществения съвет, Сдружение „Демокрация и законност“;

Надежда Гологанова – заместник-председател на Обществения съвет, Гражданска инициатива за свободни и демократични избори;

Велко Милоев – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Плевен;

Денислав Генчев – Сдружение „България на гражданите“

Дончо Пачиков – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация;

Николай Маринов – Сдружение „Памет“;

Свилена Гражданска – Институт за социална интеграция;

Стоил Цицелков – Европейска асоциация за защита на човешките права – България;

Тодор Гунчев – Федерация на независимите студентски дружества;

Заседанието бе открито в 18 часа и 15 минути и председателствано от госпожа Цветелина Пенева – председател на Обществения съвет към ЦИК.

* * *

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Уважаеми колеги, откривам заседанието на Обществения съвет към Централната изборителна комисия.

Предлагам да гласуваме проекта за дневен ред. Дневният ред е изпратен по имейл.

Д н е в е н р е д:

1. Обсъждане и приемане на проекта за анализ на изминалите избори.

2. Разни.

Има ли други предложния? Няма.

Моля да гласуваме дневния ред.

Приема се единодушно.

Започваме с **точка първа**.

Обсъждане и приемане на проекта за анализ на изминалите избори.

Проектът на документа е изпратен на всички по електронна поща. Виждате, че има доста по изчистен вид от предишните варианти и считам, че е време да направим един финален дебат по него, за да го представим на обществото.

Има думата Тодор Гунчев.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз първоначално благодаря на колегите за разбирането и се извинявам, че в 18.30 часа трябва да съм на друго място.

Абсолютно откровено искам да кажа две неща.

Първото е поздравление за хората, които правиха анализа и участваха по-активно. Аз за съжаление не успях този път да взема голямо участие. Харесва ми, структурирано, подредено е. Естествено имам както и лично мнение по някои от нещата, така и забележки по чисто формалното подреждане на нещата. Но считам, че както и Стоил Цицелков беше написал, че това са маловажни неща, които би трябвало да се избегнат.

Така че подкрепям. Молбата ми е дали да се изпрати, да се погледне, да се установят нещата, които са като грешка или като визуално подреждане. Единственото което е като моя препоръка или лично мнение, по отношение машинното гласуване, сертифицирането и установяването на съответствията. Това е тема, която може би търпи друг анализ или друго нещо подобно, но при отварянето на Изборния кодекс със сигурност това нещо ще се дискутира и тук е нашия момент, най-малкото да имаме поне становище или някакво мнение в тази насока.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Машинно гласуване ли имаш предвид.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз имам предвид специално спецификата по отношение създаването на единен материал за конкретна защита по отношение на машинното гласуване и съответното спазване и намирането на експерти, привличането на подходящи експерти, които да удостоверят по безспорен начин съответствие с тази методика, която е национална и приета. Защото това нещо е от ключово значение. Все повече разширявайки изискванията за информационна сигурност, считам че при правенето на машинно гласуване, това трябва да е едно от основните неща, които да залегнат, а не да се подминава и да се прави малко, просто за да се каже, че го има. Не мога да формулирам текст, който да влезе точно така. Предлагам това да остане за следваща дискусия на Обществения съвет, а текста както е направен да мине. Аз се извинявам че трябва да тръгна след пет минути и упълномощавам Цветелина Пенева да гласува от мое име и от името организацията на настоящето заседание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря за коментара. Абсолютно прав си, че в анализа не сме вкарали нито един параграф, който да коментира процедурата за установяване на съответствия. И с теб сме ходили в Министерство на електронното управление по въпроса. Действително в анализа не можахме да обхванем всички страни. Ти задаваш един недостатък, според мен на този анализ и може би трябва

много бързо да напишем един, два абзаца в тази връзка, че трябва да се привлекат експерти и да се напише единна методика. И това, което говорихме на предходни срещи за проблемите с ролките и с бели бюлетини, според експерта, който взе участие в един от предходните съвети, се дължеше точно на това, за недостатъчното изпитване на новата хартия и на ролките, което доведе до проблеми на функционирането в изборния ден. Прав си, че това не е залегнало в анализа и хубаво е да напишем едно, две изречения в тази връзка.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз не исках да влизам в детайли, но според мен някои от нещата, които са записани в анализа са пряка последица от причината, която е пак недостатъчно добър анализ и недостатъчно добра подготовка по отношение на спецификата за така нареченото сертифициране на машините или поне на установяването на съответствието с някакви национални изисквания. Добрата практика показва, че има различни национални изисквания и различни схеми на признаване на съответствието. Така или иначе това, което сме говорили с експерти, което беше написано и прието е леко в пожелателен характер. Считам, че трябва да се допълни по-професионално и част от нещата, които сме написали като препоръки, от само себе си когато са по-професионални се използва експертен капацитет и експертиза, както за създаването на методиката, така и след това за удостоверяване на съответствието и от само себе си ще отпаднат някои от проблемите, които са по цялостния изборен процес. Ако прецените мога да напиша две изречения тази вечер и да ги изпратя, ако не да го оставим в следваща тема и да го направим специално за това. Защото бъдете сигурни, че това според мен пак ще се обсъжда.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, аз подкрепям това, което казва Тодор Гунчев, дори бих го помолила, ако може да

формулира и да изпрати две изречения, ще им намерим място безспорно в анализа.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Мога да поема ангажимент довечера, защото към 21.00 часа ще приключа и ще напиша две изречения, които ще ги изпратя до всички. Не твърдя, че ще са най-професионалните или експертизата ще е най-правилна, но поне да акцентираме, че част от нещата са свързани с това.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Велко Милоев, заповядай.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: По темата на Тодор Гунчев, може да го напише много просто. В последните месеци не веднъж чувахме различни експерти, безспорни експерти, че има маса дефекти в цялата система. Може да напишем много простичко от типа, да ги чуят законодателите. Имената са ви известни. Да не ги повтарям.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Това звучи добре.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз по скоро бих го сложила накрая на раздела за белите бюлетини във връзка с това, което там е изброено като проблеми. И едно изречение за връзка от типа, че проблема с белите бюлетини и дефектни бюлетини се дължи по наша информация на недостатъчното предварително сертифициране, удостоверяване на съответствието, на тестовете, които са направени с хартията и още малко да се допълни.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Ако мога да си позволя да репликирам. Аз съм съгласен с това, което казваш, но това което ви предлагам е, ако ще слагаме някакви подобни изречения да ги сложим в началото, защото според мен това е първопричината, заради която са и белите бюлетини, заради която излизат, заради която блокираха машините, ролките. Неправилен подход при формирането на тези изисквания, които са и съответно пожелателно мислене за удостоверяване на съответствието им.

Благодаря ви колеги аз тръгвам. Ако има нещо съм на линия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря на Тодор Гунчев. Много съществени коментари направи, които ще бъдат отразени. Благодаря за участието.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ако подкрепите да приключим с работата по този документ, за да може да го дадем в общественото пространство да се знае и след това може да продължим да работим по детайлите. Мисля, че вече е крайно време и благодаря за разбирането, ако го има.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря за мнението. Това е и моето намерение, анализа според мен е във вид, в който вече може да се дискутира и да се гласува тази вечер, ако нямате нищо против. В следващите няколко дни след финална редакция, да бъде представена на общественото внимание. Първо ще пуснем резюме и след това ще пуснем и пълния анализ, както сме го правили. Аз напълно те подкрепям и се надявам в края на това заседание да имаме гласуван анализ, защото поне от изказванията, които чух досега, не виждам сериозна обструкция или големи притеснения по особени раздели от анализа или мнения, които да бъдат диаметрално противоположни. Затова давам думата на колегите да се изкажат. Надявам се всеки да си каже мнението, съгласен ли е или не, както в цялост по документа, така и за отделни детайли по него.

Колеги, имате думата. Радвам се, че и Стоил Цицелков се включи, защото в последните няколко заседания той нямаше възможност да си изкаже мнението. Ще бъде добре да го чуем и него. Колкото повече организации се включим в дискусиите, толкова по-добре.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Аз ви написах накратко. Анализът е много добър. Благодаря ви за него. Честно казано не се включих поради една много особена причина, чувствах се в конфликт на интереси, тъй като се наложи лично да напиша анализа на това обединение „Очи“, в което участва нашата организация. Моето наблюдение беше много повлияно от

това, което съм видял там и щеше да се получи едно припокриване. Следих работата. Финалният документ ми се струва наистина много добър. Общо взето сме в една и съща посока за едни и същи промени и принципи.

Единственият ми коментар на този етап е според мен, след като сме се забавили толкова време, нарочно сме забавили публикуването на анализа от „Очи“, той е готов от един месец, но не сме го публикували никъде. Той не е публичен все още. Мога да ви го изпратя на вас за информация, за да видите какво сме направили. Мисля, че в момента с това ново правителство, с тази несигурност, нека да видим дали изобщо ще заработи нормално Парламента. Притеснявам се, че ако сега го публикуваме анализа просто ще потъне, ще изтече някъде в информационния поток. Според мен когато се заговори за Изборен кодекс, за отваряне, за влизане в комисия, тогава ние да използваме момента и да го сложим на масата и да го изпратим до всички парламентарни групи и до хората, които взимат решение и да кажем, това е нашето мнение по темата.

Благодаря ви.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Мисля че е добре в началото на този разговор да си кажем няколко думи за тайминга на публикуването на анализа, както започна Стоил Цицелков. Според мен ние трябва да имаме готовност, както каза Цветелина Пенева, да го гласуваме тази вечер и да поизчакаме по моето интуитивно виждане десетина дни може би, до две седмици и да видим дали работата на правителството и Народното събрание ще станат рутинни. Критерият за това какъв е. Да спрат основните новини кой какво казал против или за правителството. И в този период ще следим внимателно за сигнали, за намерението на народните представители да отворят Изборния кодекс. Във вайбър група три, четири пъти пусках различни информации от медиите, които съвсем ясно сочат, че такова намерение има. Вероятно е част от договорката между двете големи коалиции, които направиха коалиция. Ние сме готови да слушваме се още

известно време до две седмици примерно, да видим както каза и Стоил Цицелков, дали нашето медийно съобщение ще попадне в една нормална медийна среда, а няма да попадне в някаква бушуваща буря пак на скандали. Като през това време можем да си направим резюмето. Защото е хубаво документ от 15 страници да има резюме от две, три максимум четири страници.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Ако ми позволите само едно допълнение към това, което каза Велко Милоев. Днес в изказването си след гласуването на правителството и приемането на състава Христо Иванов изброи четири приоритета, третият беше промяна на Изборния кодекс. Това е от мен. Благодаря на Велко Милоев, че споделя тази информация. И днес беше заявено като един от четирите приоритета на тази нова, не коалиция.

ДЕНИСЛАВ ГЕНЧЕВ: Съгласен съм с Велко Милоев, че това няма да е първата тема, която ще е приоритетна за новото правителство, но в рамките на няколко седмици сигурно ще стане, така че трябва да има тази готовност. И аз ще трябва да тръгна след малко, за което предварително се извинявам. Искам да кажа няколко неща за анализа, макар че нямам чак такова основание да го направя, защото не участвам в неговата изработка, но въпреки това искам да ви благодаря за огромната работа, която сте свършили и както казах, съжалявам, че не успях да се включа, защото започнах няколко неща наведнъж и дори не намирам почти време за неща, които обичам да правя. Още веднъж изцяло подкрепям анализа и също така и препоръките, които сте извели от него.

Конкретно бих се спрял на темите, които винаги са били важни както за мен, така и за нашата организацията. Като например възстановяване на функционалността на машините и отчитане на резултатите от данните на флашките. За мен изборите, които се проведоха по този начин бяха единствените досега в българката история, които отчитат резултата от изборите такъв, какъвто беше. Затова за мен е важно,

ние да даваме такава препоръка, че трябва да се връщаме и да обръщаме максимално много към функциите на машините в изборния процес. Моето мнение винаги е било за повече машинно гласуване, ако е възможно изцяло.

Второто нещо, което се радвам, че сте отбелязали в анализа, това е за сложността на протоколите. Комисиите отново не се справиха очевидно с протоколите и ЦИК трябва да вземат сериозно отношение за това и трябва добре да прецизират какви да са протоколите и по какъв начин да обучават комисиите за тяхното попълване. Разбира се от там идва и темата за повишаване на компетентността на секционните комисии, без значение дали това ще бъде чрез обучение на обучителите, както сте отбелязали в анализа или с регистър на опитните членове на комисии. Велко Милоев доста често повдига тази тема. Винаги съм се опитвал да го подкрепям за това. Това е вървене към професионална изборна администрация на ниво секционни избирателни комисии, разбира се по възможност промяна на квотно партийния принцип. Това е трудно постижимо, както предполагам всички сме на ясно, но ние трябва да си настояваме за това, докато някой ден не се случи.

Разбира се, няма как да пропуснем и видеонаблюдението. Вече говоря от множествоно число, защото макар че не съм участвал в изработването на текста и на анализа, изцяло го подкрепям и мога спокойно да сложа името си и името на организацията ни под това, което сте изработили. Видеонаблюдението за мен то се превърна в смехотворно изборно риалити и трябва да се мисли към това, как да се унифицира работата със записващите устройства и как комисиите по един и същи начин да излъчват и да записват това, което се случва в изборните секции. Мисля че знаем, станахме свидетели. Хубаво е, че сте отбелязали проблемите с медийните пакети. И разбира се машинното преброяване, което по мое мнение трябва да бъде поставено на по-предно място в

анализа и в препоръките на Обществения съвет. Машинното преброяване, някакъв вариант за хибридно гласуване и преброяване, което да елиминира човешкия фактор от преброяването и според мен ще доведе до повишаване и на доверието и на правилното отчитане на изборните резултати, затова моето мнение е, че трябва да се върви повече към това, машините да участват по-сериозно в изборния процес.

Благодаря още веднъж за усилията. Поемам ангажимент за следващия изборен сезон да съм по-активен, защото местните избори чукат на вратата. Там ситуацията с местните избори ще още по-сложна, с машини, без машини. Това е моето мнение. Гласувам с две ръце за този анализ и след като тръгна след малко, ако има нещо, което трябва да се добави към това, упълномощавам Велко Милоев, защото Цветелина Пенева пое вече гласуването на Тодор Гунчев, така че нека Велко Милоев да представлява нашата организация и да гласува от мое име, ако се налага. Подкрепяме анализа.

Благодаря.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Колеги, нашата организация подкрепяме принципно анализа. Ако има нещо да се гласува, ако може Надежда Гологанова да гласува вместо нас.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря. Надежда Гологанова има думата.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Това което Стоил Цицелков и Велко говориха за тайминга ще се присъединя, че не трябва в близките няколко дни да публикуваме, да изчакаме поне една седмица за да се ориентираме, но да не чакаме до момента на отваряне на Изборния кодекс, защото миналия път ситуацията се разви буквално в рамките на два, три дни. Ние да си публикуваме в момент, в който има затишие и още не е отворен Кодекса. Да не се влияем от това говорили ли са за отваряне на Кодекса или не са.

Днес отново прочетох текста и имам няколко редакции. Не знам дали сега да ги кажа или писмено да ги изпратя, това са отделни думички, изречения и половинки изречения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Ако са технически предимно редакциите, а не изменят смисъла, мисля че не е необходимо да губим времето на всички за това, още повече ще напишем едно, две изречения за темата, която повдигна Тодор Гунчев и която решихме, че също ще я добавим. Аз предлагам, тъй като текста няма да е окончателен, а все пак ще има лека редакция, да гласуваме ако нямате нищо против, неговата цялост тази вечер, като си запазваме правото, финалния текст да го съгласуваме по имейла с редакциите, включително и твоите и с тези две изречения, които ще очакваме от Тодор Гунчев и ще ги инкорпорираме в текста на анализа. Напълно подкрепям това, което се каза преди малко, да сме готови с текста на анализа и да изчакаме момента, в който всички заедно ще вземем решението, кога да бъде представен на обществото този текст.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Бих искала да добавим и това изречение, което Денислав Генчев каза за видеонаблюдението за унифициране на работата с устройствата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, ако някой друг иска да се включи по темата за анализа.

НИКОЛАЙ МАРИНОВ: Извинявам се първо, че не можах на компютъра да реализирам срещата, а направо от телефона си работя. Подкрепям абсолютно анализа. Преди две седмици ние го гледахме по точки и по направления, точно кои теми засяга анализа и си казахме мнението. Смятам, че трябва да се публикува колкото може по-бързо, за да не ни изненадат някои събития, които всеки момент могат да настъпят. Тук до десетина дни трябва да се подаде в готов вид.

Имам някои забележки по стила и граматическите изрази, но смятам, че вие като го прегледате ще направите необходимото. Това е от мен. Аз все още се уча във вашия стил и метод на работа, но ще стана по-активен.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря за участието.

Колеги, ако сме си казали всичко, което имаме по този анализ, аз предлагам да гласуваме документа по принцип и в неговата цялост, като в рамките на тази седмица ще си разменим финалния текст по имейла и ще направим резюме на този доклад, както винаги Обществения съвет е правил досега.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Имам само един коментар, в частта за финансирането на партиите мисля, че е хубаво да го обвържем с компетенциите и професионализирането на СИК-овете, защото това е добрата практика. Когато се дават по 11, по 8, по 9 или по един човек за всеки действителен глас на партия, което е добра практика, би следвало да има и някакво изискване какво да се харчи. Може би може да го свържем в текста с едно изречение, че пари има в партиите, но те не ги дават да си обучават членовете. Аз нямам възможност днес да го изпратя, затова само го споменавам мимолетно, не бих искал да развалям добрата работа. Гласувам за. На мен също ми се налага да се изключа. Имам възможност утре да прибавя такава изречение. Да видя къде в текста може да се сложи, там където говорим за компетенциите.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: След всички тези мнения и няколко добавки, предлагам да упълномощим Цветелина Пенева и Надежда Гологанова да обработят редакторските бележки, които ще пристигнат от различни страни. Включително и Николай Маринов каза, че има няколко бележки и Стоил Цицелков също. Напомням едно нещо, което Надя каза и което наистина сме го говорили, но пропуснахме да го напишем, в частта за

белите бюлетини е абсолютно вярно това, че очевидно тестовете, които са проведени с новите ролки и новата хартия, очевидно не са били достатъчни. Дали са били само в началото, не знам, но не може да имаме от една страна докладвани положителни тестове и накрая да получим тази история с белите бюлетини. Това беше една от трите добавки, които аз си отбелязах. Предложението ми е Цветелина Пенева и Надежда Гологанова да имат грижата да координират думички, запетайки и добавки.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря за изказването. Дончо Пачиков има думата.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Тестове не е имало въобще на тези ролки.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Имаше съобщение на сайта на ЦИК, че са ги направили тези тестове, защото Изборния кодекс го изискваше.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Имало е направени тестове, но не е било на сто процента направени върху тази същата хартия, а на подобна на нея, доколкото съм чула.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Тестове са правени миналия път.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: В Закона пише, че не може да се правят тестове с хартията, която ще се използва. Не знам защо е записано, но това направи този проблем.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Трябва да се види точно какво е написано, но определено поне за пред публиката беше казано, че ЦИК е изпълнила законовите си задължения.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Имаше три вида хартия предложени от БНБ и правиха някакви тестове, но явно не е била съвсем същата хартия и в такъв случай може да се окаже, че проблема е законодателен в Изборния кодекс, както каза Стоил Цицелков, а не е по вина на ЦИК, че не е направила тестовете с хартията, която трябва.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Точно така.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Това са наши предположения. Трябва рамково да маркираме проблема с едно изречение. Говорили сме за този проблем не веднъж. Бившият министър на електронното управление, ако си спомняте, когато се въвеждаха последните промени в Изборния кодекс миналата есен, началото на зимата, той настоя и за такава добавка в Кодекса. В много кратък срок ЦИК да проведе тестове по повод новата хартия за машинни бюлетини.

ДЕНИСЛАВ ГЕНЧЕВ: Упълномощавам Велко Милоев да гласува вместо мен. Гласувам като цяло за текста и за анализа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, нека да формулираме за какво гласуваме сега.

Подлагам на гласуване принципно и в неговата цялост анализа на Обществения съвет на изборите проведени на 2 април 2023 г., като си даваме срок до четвъртък вечер за последни редакционни бележки, поправки и добавки, както поеха от страна на Тодор Гунчев, Стоил Цицелков, Николай Маринов, включително аз и Надежда Гологанова си записахме някои неща, с които ще ги оформим окончателно, за да можем да ви изпратим, ако до четвъртък е срока за бележки, в петък вечерта да ги обработим и да изпратим финалния текст на документа, който ще го одобрим по имейл.

Съгласни ли те с тази формулировка? Който е за, моля да гласува.

Гласуват за: Денислав Генчев, Стоил Цицелков, Велко Милоев, Надежда Гологанова и от името на Свилена Гражданска, Дончо Пачиков, Николай Маринов, аз и от името на Ива Лазарова и на Тодор Гунчев.

Тук съм длъжна да кажа, че Ива Лазарова има забележка по отношение на текста за машинно броене на хартиените бюлетини. Тя предлага този текст да не го включваме в анализа, за да не излезе така, че можем да дадем храна на средите, които искат изцяло да елиминират машините в процеса на гласуване. Знаете, че темата е болезнена за

организации-членове на Обществения съвет. Ние търсим максимален консенсус и ви предлагам на този етап последния абзац засега да го отложим и да изчакаме, за да видим какви са настроенията сред обществото.

Надежда Гологанова има думата.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Последният абзац или последната страница?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Последната тема касаеща писмения коментар на Ива Лазарова, който тя изпрати до всички нас за машинно броене на хартиените бюлетини.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз лично считам, че това може би е по-добре да остане, защото темата вече се повдига и ако чакаме тепърва след това да пишем мнение, след като вече го имаме, не пречи да си го оставим в анализа.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Съжалявам, че трябва да възразявам на Ива Лазарова, която знам, че не може да участва, но според мен е абсолютно минимален риска тази промяна, въвеждането на скенери или която и да била друга промяна, да дойде главно, защото Общественият съвет е изказал мнение.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Подкрепям Велко Милоев. Това е моето мнение.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Има различни сигнали, че темата е на дневен ред, нещо което го бях споделил във вайбър групата или може само да съм го казал на заседание. Публично известно е, Бойко Борисов каза преди седмица може би, ще купим най-хубавите машини, тези които ги използват в Америка. В Америка използват скенери. Моето предложение е да уважим мнението на Ива Лазарова с тази уговорка, че когато решаваме за момента на публикуване на анализа, да го обсъдим този въпрос още веднъж. Дали тази част от анализа може да предизвика възможните според мен нежелани

реакции да тласне дебата в някаква посока към ликвидиране на машинно гласуване изобщо или може да има обратни сигнали, че така или иначе се мисли да се направи и в такъв случай би било по-добре да сме си казали, че ние смятаме, че е добре да се направи, ако ще се прави. Това е моето предложение. Да гледаме на тази точка временно под въпрос в анализа и да се върнем към тази дискусия в момента, когато обсъждаме дошъл ли е момента да излезем публично.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Надяваме се, че Ива Лазарова ще може да присъства тогава, за да може да си защити аргументите. Аз споделям мнението на Велко Милоев, че Общественият съвет не трябва да тича след събитията. Имаме сигнали, включително и аз, че темата е на дневен ред. Тя не е била в дневния ред, знаете от последната промяна на Изборния кодекс, когато беше лансирана от някои парламентарни групи.

Считам, че ние трябва да дадем сигнали и мнения на обществото за това, какво считаме като експертна група, която сме се събрали. И при положение, че само Ива Лазарова изказа обструкции от присъстващите, но все пак трябва да я уважим, затова подкрепям мнението на Велко Милоев този текст да го оставим засега в анализа, но финално да решим дали да присъства, когато решаваме за документа в публичното пространство. Ако искате с тази уговорка, ако имаме консенсус да затворим първа точка от дневния ред.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: На мен ми звучи много разумно. Действително това се обсъжда в момента поне от три парламентарни групи, има такова обсъждане и е хубаво да имаме мнение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Какво е твоето мнение за въвеждане на оптични скенери. Харесва ли ти както е написана тази част за промени в Изборния кодекс. За съжаление не беше отдадено внимание на предложението на парламентарната група, която го направи.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Такива скенери се ползват в много държави. Лично съм наблюдавал в Перу. Работи се много добре, много бързо. Позволяват хора, които не ползват машина да си маркират на хартия, машинното се запазва. Скенерът пази дигитално копие. Самата хартия също остава налична. Общо взето е добра практика, но като всяка една нова технология, мисля че тук са притесненията на Ива Лазарова, трябва първо да се видят добрите практики, да се види какви проблеми са имали другаде. Хареса ми текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, да приключим дискусиата по първа точка, ако няма някой колега да сподели нещо. Считам, че е затворена тази тема. Разбрахме се какво трябва да прави всеки от нас като задачи.

Преминаваме към втора точка от дневния ред – р а з н и.

Заповядайте, каквото ви вълнува може да го обсъждаме. Няма.

Закривам заседанието на Обществения съвет.

/ Закрито в 18.45 часа /

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Цветелина Пенева

Стенограф:

Силвия Михайлова